

Handläggare
Tomas Andersson
Telefon: 0761231987
Gabriel Marawgeh
Telefon: 0761228337

Till
Kulturnämnden
2017-12-12

Kulturnämndens riktlinjer för kulturförvaltningens och stadsarkivets EU- policyarbete

Förvaltningarnas förslag till beslut

Kulturförvaltningen och stadsarkivet föreslår att kulturnämnden beslutar:

- Att fastställa förslagna riktlinjer att gälla tills annat fastslås

Robert Olsson
Kulturdirektör

Lennart Ploom
Stadsarkivets chef

Sammanfattning

Utgångspunkter för förvaltningarnas EU-policyarbete ska vara stadens mål och riktlinjer, prioriteringar i budget och verksamhetsplan, samt verksamheternas specifika behov. Motiven för nämndens EU-samarbete är till stor del de samma som för staden. Genom en återkommande närvaro på den internationella arenan stärks bilden av staden som ett kulturellt tillväxtcentrum.

Kulturnämndens EU-samarbete ska med utgångspunkt i stadens EU-policy och Vision 2040 sikta mot följande strategiska mål:

- Europasamarbetet ska i möjligaste mån resultera i mångsidiga kulturupplevelser för alla Stockholmare.
- Inriktning på strategiskt påverkansarbete och kunskapsinhämtning genom aktivt deltagande i EU-samarbeten, internationella organisationer och nätverk.
- Samarbetet ska bidra till ett så gynnsamt kreativt klimat att internationella kulturskapare väljer att verka i Stockholm.
- Det internationella standardiseringsarbetet inom arkivområdet drivs vidare.
- Positionering av Stockholm som ett ledande kulturcentrum i Europa.
- Samarbeten med ledande städer och kulturaktörer i Europa för att utveckla kulturnämndens verksamheter och uppmärksamma Stockholms kultursatsningar.

Bakgrund

Den 12 december 2016 antog Stockholms stads kommunfullmäktige en ny EU-policy (dnr. 171-1890/2015) som anger stadens övergripande inställning till det europeiska samarbetet. Principerna i policyn ska ligga till grund för stadens nämnder, som sedan uppdragits att utforma riktlinjer för sitt EU-policyarbete utifrån verksamhets-specifika förutsättningar.

I den stadsövergripande policyn finns tre grundprinciper för stadens EU-policyarbete:

1. Staden ska verka för att beslut inom EU fattas så nära medborgarna som möjligt.
2. Staden ska verka för ett EU som är socialt, ekologiskt, ekonomiskt och demokratiskt hållbart.
3. Staden ska verka för att EU:s politik är väl avvägd och väl underbyggd.

Staden ser positivt på EU-samarbetet, men subsidiaritetsprincipen ska vara vägledande. Principen innebär att unionen ska vidta åtgärd endast när medlemsstaterna inte själva kan nå överenskomna mål.

Fem områden lyfts fram som särskilt viktiga för att bidra till ett socialt, ekologiskt, ekonomiskt och demokratiskt hållbart EU:

- prioritera jobbskapande satsningar
- hög ambitionsnivå inom miljö- och klimatpolitiken
- beakta storstädernas potential att driva hållbar utveckling
- arbeta för välfungerande inre marknad
- främja jämställdhet, mänskliga rättigheter och motverka alla former av diskriminering

En väl avvägd EU-politik menar staden ska uppnås genom kvalificerade konsekvensbedömningar och samråd som belyser förslagets påverkan på EU:s storstäder. EU bör endast lagstifta när det är absolut nödvändigt. Staden ska arbeta aktivt med EU-frågor för att tillvarata stadens intressen inom för staden relevanta områden. Kommunstyrelsen har ett samordningsansvar för stadens EU-arbete och allt påverkansarbete gentemot EU ska ske i nära samarbete med kommunstyrelsen.

EU:s inflytande på kulturnämndens verksamhetsområden

I och med Unionsfördraget (Maastricht) 1992 och skapandet av den Europeiska unionen fördjupades det europeiska integrationsarbetet och kulturen blev ett nytt verksamhetsområde med tydliga, övergripande mål. EU:s kulturella insatser ska enligt fördraget syfta till att genom olika strukturerade åtgärder stimulera till kulturellt

samarbete mellan EU:s medlemsstater och stödja och komplettera deras nationella verksamheter när det gäller att:

- Förbättra och sprida kunskaperna om de europeiska folkens kultur och historia, både mångfald och det gemensamma kulturarvet.
- Bevara och skydda det kulturarv som har europeisk betydelse.
- Främja icke-kommersiellt kulturutbyte, samt konstnärligt och litterärt skapande.

Den kulturverksamhet som Stockholms stad bedriver berörs sällan direkt av EU:s tvingande lagstiftning eller regelverk. EU:s lagar och regler kan dock indirekt påverka kulturnämndens verksamheter inom andra reglerade områden som till exempel media, upphovsrätt, upphandling och den fria marknaden. Ett exempel är PSI-direktivets bestämmelser om vidare utnyttjande av information från den offentliga sektorn som utgör grund för Stadsarkivets arbete med öppna data.

Dataskyddsförordningen (General Data Protection Regulation, GDPR) är en ny förordning från EU som innebär förändrade och skärpta krav på skydd och hantering av personuppgifter i olika typer digital behandling som sker hos myndigheter, i kommunala verksamheter och inom näringslivet. Förordningen kommer således att påverka hur nämndens brukaruppgifter registreras. Den nya dataskyddsförordningen har direkt verkan i samtliga EU-medlemsländer och träder i kraft maj 2018.

EU:s insatser inom det kulturpolitiska fältet består främst av olika stödprogram för att främja samarbetet mellan medlemsstaterna. Exempel på dessa är Erasmus+ olika program för utbildning, ungdom och sport, Kreativa Kultur, Horisont 2020 samt EU:s territoriella program. Programmen är viktiga smörjmedel för att utveckla europasamarbetet inom kultur-, arkiv- och utbildningsområdena och erbjuder arenor för erfarenhetsutbyte, positionering av Stockholm i Europa samt påverkansmöjligheter inom respektive fackområde. Andra viktiga arenor är det aktiva deltagandet i europeiska nätverk, såsom EUROCITIES Culture Forum och Eurodesk.

Kulturförvaltningens genomförande av kompetensutvecklingsprojektet ”Utveckla kulturen i ytterstaden - VÄXGO” med stöd från Erasmus+ KA1 mobilitet vuxenutbildning, där medarbetare från biblioteket, kulturskolan, evenemang,

stadsmuseet och kulturstrategiska staben deltog under två år 2015-2017, är ett exempel på ett samarbete där EU:s regelverk är både möjliggörande och styrande. Ett annat exempel är Kulturskolans Erasmus+ KA2 strategiskt partnerskapsprojekt ”Come Join Us!”, där medarbetare har samarbetat med projektpartners från Cardiff, Bordeaux och Helsingfors om hur man förbättrar kommunikationsförmågan för att nå fler barn och unga i städernas ytterområden. Tillgången till EU-program har för kulturförvaltningens och Stadsarkivets del inneburit ett ökat samarbete med Europa. Samtidigt har det omfattande administrativa regelverket kring EU-projekt inneburit ett merarbete för nämndens förvaltningar.

Principer för kulturnämndens EU-policyarbete

Utgångspunkter för förvaltningarnas EU-policyarbete ska vara stadens mål och riktlinjer, prioriteringar i budget och verksamhetsplan, samt verksamheternas specifika behov. Motiven för nämndens EU-samarbete är till stor del de samma som för staden. Genom en återkommande närvaro på den internationella arenan stärks bilden av staden som ett kulturellt tillväxtcentrum. Genom aktivt bevaknings- och påverkansarbete och deltagande i internationellt samarbete med andra på kulturområdet framstående städer höjs kvaliteten inom nämndens ansvarsområden. De internationella kontakterna ger medarbetarna möjlighet att kommunicera Stockholm som kulturstad med ett tillgängligt och framstående stadsarkiv. Utbytet höjer också kompetensen inom förvaltningarna genom att chefer och medarbetare får nya och vidare perspektiv på sin verksamhet. Europasamarbetet ska generera verksamhetsutveckling och publika möten. Medarbetare som representerar Stockholm internationellt ska känna sig som ambassadörer och förmedla stadens intressen inom medarbetarens kompetensområden.

Utgångspunkter för kulturnämndens EU-policyarbete:

- Bevakning av kulturpolitiska frågor inom EU och förslag/beslut som inkräktar på subsidiaritetsprincipen.
- Strategiskt påverkansarbete och kunskapsinhämtning genom aktivt deltagande i EU-samarbeten, internationella organisationer och nätverk.
- Europasamarbetet ska i möjligaste mån resultera i mångsidiga kulturupplevelser för alla Stockholmare.
- Positionera Stockholm som en ledande kulturstad i Europa.

Hur nämnden ska arbeta för att få genomslag för sina ståndpunkter

En viktig grund för de båda förvaltningarnas europasamarbete är ett aktivt deltagande i stadens egna internationellt riktade arbetsgrupper och de samarbetsorganisationer knutna till detta. Det handlar huvudsakligen om Eurocities, Stockholmsregionens Europaförening och Sveriges Kommuner och Landsting. Kulturnämnden betonar här betydelsen av en strategisk hållning som innebär aktiv medverkan i och arrangörskap av seminarier och konferenser på för staden angelägna teman.

Eftersom kultur- och utbildningsfonderna är viktiga smörjmedel för EU-samarbetet bör relationerna med och formerna för påverkan på dessa utvecklas. I det sammanhanget är det viktigt att genom stadens och förvaltningarnas kanaler påverka programmets utformning så att de blir ändamålsenliga för Stockholms deltagande.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts på kulturförvaltningens kulturstrategiska stab och på stadsarkivet i en gemensam revidering av Dnr 1.1/4227/2013 och SSA Dnr 1.6-18764/13 för en anpassning till stadens nya EU-policy. Ärendet har stämts av löpande med stadsledningskontoret.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stockholm är en av Europas ledande storstäder. Det gäller inte minst inom kulturområdet. Under de kommande åren görs stora investeringar i Stockholms kulturliv som en konsekvens av den snabba befolkningstillväxten. Äldre institutioner förnyas och nya tillkommer. Exempel på detta är omvandlingen av Slussen och Stadsmuseet, tillbyggnaden av Liljevalchs konsthall, Stadsbibliotekets renovering och inte minst flera satsningar i ytterstadsdelarna.

En annan utveckling är Stadsarkivets nya etablering av ett nytt centrum för stadens bebyggelsehistoria i det nybyggda stadsdelsområdet vid Liljeholmskajen. Genom samverkan med flera aktörer, inom akademien och kulturarvsområdet, skapas möjlighet för mångfald av såväl förståelsen av som intresset för det gemensamma kulturarvet.

Förändringen vindar genererar inte bara nya fysiska kulturhus. Produktionen, distributionen och marknadsföringen av kultur kommer att utvecklas och internationaliseras vilket innebär att ny kompetens behöver tillföras. Flera verksamheter har skaffat sig kontakter och nätverk i Europa men samarbetet inom EU behöver fördjupas och breddas till nya områden. För att lyckas med detta krävs målmedvetna strategiska insatser. Kulturnämndens EU-

samarbete ska därför med utgångspunkt i stadens EU-policy och Vision 2040 sikta mot följande strategiska mål:

- Europasamarbetet ska i möjligaste mån resultera i mångsidiga kulturupplevelser för alla Stockholmare.
- Inriktning på strategiskt påverkansarbete och kunskapsinhämtning genom aktivt deltagande i EU-samarbeten, internationella organisationer och nätverk.
- Samarbetet ska bidra till ett så gynnsamt kreativt klimat att internationella kulturskapare väljer att verka i Stockholm.
- Det internationella standardiseringsarbetet inom arkivområdet drivs vidare.
- Positionering av Stockholm som ett ledande kulturcentrum i Europa.
- Samarbeten med ledande städer och kulturaktörer i Europa för att utveckla kulturnämndens verksamheter och uppmärksamma Stockholms kultursatsningar.